

Broj: 05-05-1-2371-2/12
Sarajevo, 1. august 2012. godine

BOSNA I HERCEGOVINA PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE SARAJEVO			
PRIMLJENO:	06.08.2012		
ORGANIZATORNA JEDINICA	KOMUNIKACIONA SEKCIJA	POSREDOVANJE S/Sl	STRAJ POSREDOVANJE
01, 02 - 05 - 2 - 1009 / 12		B	

**PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE**

- PREDSTAVNIČKI DOM
- DOM NARODA

Predmet. Saglasnost za ratifikaciju sporazuma, traži se

U skladu sa članom 16. Zakona o postupku zaključivanja i izvršavanja međunarodnih ugovora ("Sl. glasnik BiH", br 29/00), dostavljamo vam radi davanja saglasnosti za ratifikaciju:

Sporazum o finansiranju između Bosne i Hercegovine i Evropske komisije u vezi sa horizontalnim programom nuklearne sigurnosti i zaštite od radijacije u okviru Instrumenta za pretpristupnu pomoć. Sporazum je potpisao g. Dragan Vrankić 2. februara 2012. godine, u Sarajevu.

Budući da je Ministarstvo finansija i trezora BiH nadležno za provođenje postupka za zaključivanje ovog sporazuma molimo vas da na sastanke vaših komisija, odnosno sjednice Doma, pored predstavnika Predsjedništva BiH, kao predlagača, pozovete i predstavnika Ministarstva koji poslanicima, odnosno delegatima može dati sve potrebne informacije o sporazumu.

S poštovanjem,

GENERALNI SEKRETAR

Ranko Ninković

MFA-BA-MPP
Broj: 08/1-21-05-5-15312/12
Sarajevo, 27.06.2012. godine

PREDSJEDNIŠTVO
BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 31.07.2012	
Класификација документа	Класификација документа
21-05-5-15312/12	2371

PREDSJEDNIŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

Predmet: Prijedlog Odluke o ratifikaciji Sporazuma o finansiranju između Bosne i Hercegovine i Evropske komisije u vezi sa horizontalnim programom nuklearne sigurnosti i zaštite od radijacije u okviru Instrumenta za pretpristupnu pomoć za 2009. godinu

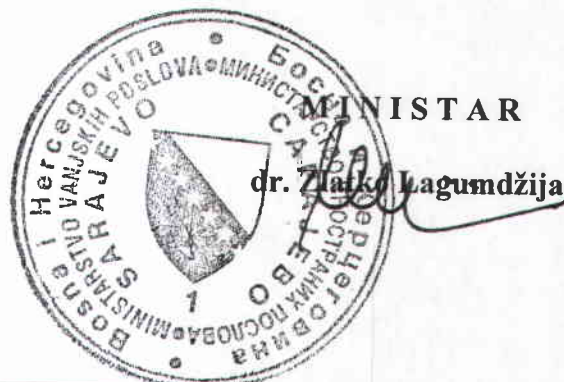
U prilogu dostavljamo prijedlog Odluke o ratifikaciji Sporazuma o finansiranju između Bosne i Hercegovine i Evropske komisije u vezi sa horizontalnim programom nuklearne sigurnosti i zaštite od radijacije u okviru Instrumenta za pretpristupnu pomoć za 2009. godinu koju je utvrdilo Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na 11. sjednici održanoj 23.06.2012. godine, kako bi Predsjedništvo Bosne i Hercegovine u skladu sa odredbama člana 15.-17. Zakona o postupku zaključivanja i izvršavanja međunarodnih ugovora ("Službeni glasnik BiH", broj 29/00), donijelo Odluku o ratifikaciji navedenog Sporazuma.

Sporazum finansiranju između Bosne i Hercegovine i Evropske komisije u vezi sa horizontalnim programom nuklearne sigurnosti i zaštite od radijacije u okviru Instrumenta za pretpristupnu pomoć za 2009. godinu je potpisan u Briselu, 02. februara 2010. godine i u Sarajevu, 26. avgusta 2010. godine.

U ime Bosne i Hercegovine Sporazum je potpisao gospodin Dragan Vrankić, ministar finansija i trezora BiH, a u ime Evropske komisije gospođa Alexandra Cas Granje, vršilac dužnosti direktora.

Podsjećamo da je Predsjedništvo Bosne i Hercegovine donijelo Odluku o prihvatanju predmetnog Sporazuma i određivanju potpisnika na 76. sjednici održanoj 26 avgusta 2010. godine (broj Odluke: 01-50-1-3474-31/10 od 26.08.2010. godine).

Prilog:
kao u tekstu

SPORAZUM O FINANSIRANJU

IZMEĐU

BOSNE I HERCEGOVINE

I

EVROPSKE KOMISIJE

**U VEZI SA HORIZONTALNIM PROGRAMOM
NUKLEARNE SIGURNOSTI I ZAŠTITE OD RADIJACIJE U
OKVIRU INSTRUMENTA ZA PRETPRISTUPNU POMOĆ
ZA 2009. GODINU**

Datum

SADRŽAJ

Preambula

- 1. Program**
- 2. Implementacija programa**
- 3. Strukture i tijela sa odgovornostima**
- 4. Finansiranje**
- 5. Rok za ugovaranje**
- 6. Rok za izvršenje ugovora**
- 7. Rok za oslobađanje sredstava**
- 8. Postupanje sa prihodima**
- 9. Dozvoljeni rashodi**
- 10. Čuvanje dokumenata**
- 11. Mapa puta za decentralizaciju bez ex-ante kontrola**
- 12. Tumačenje**
- 13. Djelimična nevaljanost i slučajni propusti**
- 14. Revizija i amandmani**
- 15. Prestanak važenja**
- 16. Prevazilaženje razlika**
- 17. Obavješćavanje**
- 18. Broj originala**
- 19. Aneksi**
- 20. Stupanje na snagu**

Aneks A   **Horizontalni program o nuklearnoj sigurnosti i zaštiti od radijacije u okviru komponente IPA za pomoć u tranziciji i izgradnji institucija za 2009. godinu, usvojen odlukom Komisije C(2009)8407 od 12.11.2009. godine.**

Aneks B   **Okvirni sporazum između Evropske Komisije i Bosne i Hercegovine od 20.02.2008. godine.**

SPORAZUM O FINANSIRANJU

BOSNA I HERCEGOVINA

i

EVROPSKA KOMISIJA

u daljem tekstu zajednički "Strane", ili pojedinačno "Zemlja korisnica" u slučaju Bosne i Hercegovine, ili "Komisija" u slučaju Evropske Komisije.

S obzirom na sljedeće činjenice:

- (a) 1. augusta 2006. godine, Vijeće Evropske unije usvojilo je Odredbu (EC) br. 1085/2006 kojom je uspostavljen instrument pretprijetne pomoći (u daljem tekstu: "Okvirna odredba o IPA-i"). Stupivši na snagu 1. januara 2007. godine, ovaj instrument predstavlja jedinstvenu pravnu osnovu za pružanje finansijske pomoći zemljama kandidatima (trenutno su to Hrvatska, Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija i Turska) i potencijalnim zemljama kandidatima (Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora i Srbija, uključujući Kosovo¹) u njihovim nastojanjima da unaprijede političke, ekonomske i institucionalne reforme sa ciljem konačnog pridruživanja Evropskoj uniji.
- (b) 12. juna 2007. godine Komisija je usvojila Odredbu (EC) br. 718/2007, kojom se primjenjuje Okvirna odredba o IPA-i i navode primjenjive odredbe o upravljanju i kontroli (u daljem tekstu: "Odredba o implementaciji IPA-e").
- (c) Pomoć Evropske unije putem instrumenta za pretprijetnu pomoć treba i dalje da obezbjeđuje podršku zemljama korisnicama u njihovim nastojanjima da ojačaju demokratske institucije i vladavinu prava, reformu javne uprave, sprovođenje ekonomskih reformi, poštovanje ljudskih i manjinskih prava, promoviranje ravnopravnosti polova, da podrži razvoj civilnog društva i unaprijeđenje regionalne saradnje, pomirenja i rekonstrukcije, kao i da doprinese održivom razvoju i smanjenju siromaštva.

Za potencijalne zemlje kandidate, pomoć Evropske unije može također obuhvatiti i određena usaglašavanja sa *acquis communautaire*, kao i podršku investicionim projektima, čiji je cilj posebno izgradnja upravljačkih kapaciteta na području regionalnog i ruralnog razvoja, kao i razvoja ljudskih resursa.
- (d) 20. februara 2008. godine, Strane su zaključile Okvirni sporazum u kojem se postavljaju opća pravila saradnje i realizacije pomoći Evropske unije na osnovu instrumenta za pretprijetnu pomoć.

---

¹ under UNSCR 1244/99

- (e) 12. novembra 2009. godine, Komisija je usvojila Horizontalni program o nuklearnoj sigurnosti i zaštiti od radijacije u okviru IPA komponente za pomoć u tranziciji i izgradnji institucija za 2009. godinu (u daljem tekstu: "program"). Dio ovog programa koji se odnosi na Bosnu i Hercegovinu realizirat će Komisija na centraliziranoj osnovi.
- (f) Da bi se realizirao ovaj program, neophodno je da Strane zaključe Sporazum o finansiranju, u kojem će se odrediti uvjeti za pružanje pomoći Evropske unije, pravila i procedure u pogledu oslobađanja sredstava koja se odnose na takvu pomoć, kao i uvjeti prema kojima će se njome upravljati.

SAGLASILE SU SE O SLJEDEĆEM:

1 PROGRAM

Komisija će učestvovati, putem granta, u finansiranju sljedećeg programa, koji je dat u Aneksu A ovog Sporazuma:

Broj programa: *CRIS N° 2009/021-640*

Naziv: *Horizontalni program o nuklearnoj sigurnosti i zaštiti od radijacije u okviru komponente IPA za pomoć u tranziciji i izgradnji institucija za 2009. godinu – C(2009)8407 od 12.11.2009. godine.*

Dio ovog programa koji se odnosi na Bosnu i Hercegovinu uključuje pet projekata: tri nacionalna projekta, jedan regionalni projekat i jedan administrativni sporazum sa Zajedničkim istraživačkim centrom koji pokriva – između ostalih – Bosnu i Hercegovinu.

Projekt br. 2: "Smanjenje medicinske i profesionalne izloženosti u postupku mamografije".

Projekt br. 3: "Trening centar u Banjaluci za jačanje kapaciteta u zaštiti od radijacije".

Projekt br. 4: "Jačanje tehničkih kapaciteta monitoringa radionuklida u životnoj sredini"..

Projekt br. 11: "Jačanje sistema dozimetrijske kontrole za profesionalno izložene radnike i pacijente".

Projekt br. 12: "Tehničko arhiviranje (back-up) u IPA horizontalni program o nuklearnoj sigurnosti i zaštiti od radijacije".

2 IMPLEMENTACIJA PROGRAMA

- (1) Dio ovog programa koji se odnosi na Bosnu i Hercegovinu će realizirati Komisija na centraliziranoj osnovi, u smislu člana 53a Odredbe Vijeća (EC Euratom) br. 1605/2002 o finansijskoj regulativi koja se primjenjuje na opći budžet Evropskih zajednica, prema posljednjoj izmjeni putem Odredbe (EC Euratom) 1525/2007 od 17. decembra 2007. godine (u daljem tekstu: "Finansijska regulativa").
- (2) Program će se realizirati u skladu sa odredbama Okvirnog sporazuma o Pravilima saradnje u pogledu finansijske pomoći Evropske unije Bosni i Hercegovini i realizacije pomoći na osnovu instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA), kojeg su Strane zaključile 20. februara 2008. godine (u daljem tekstu: "Okvirni sporazum"), koji je dat u Aneksu B ovog Sporazuma.

3 STRUKTURE I TIJELA SA ODGOVORNOSTIMA

Zemlja korisnica će imenovati državnog koordinatora za IPA-u, u skladu sa Okvirnim sporazumom, koji će djelovati kao predstavnik Zemlje korisnice *vis-à-vis* Komisije. Koordinator će voditi računa o održavanju tijesnih veza između Komisije i Zemlje korisnice u pogledu općeg procesa pristupa, kao i pretpristupne pomoći Evropske unije na osnovu IPA-e.

4 FINANSIRANJE

Finansiranje realizacije ovog Sporazuma ići će na sljedeći način:

- (a) Učešće Evropske unije za 2009. godinu je fiksno i iznosi najviše 8.500.000 evra, kako je navedeno u programu. Od ovog učešća, maksimalan iznos od 961.000 evra je predviđen za nacionalne projekte u okviru programa koji se odnosi na Bosnu i Hercegovinu. Međutim, isplata učešća Evropske unije putem Komisije vršit će se u granicama raspoloživih sredstava.
- (b) Troškove struktura i tijela koja osnuje Zemlja korisnica radi realizacije ovog programa snosit će Zemlja korisnica.

5 ROK ZA UGOVARANJE

- (1) Pojedinačni ugovori i sporazumi kojima će se realizirati ovaj Sporazum zaključit će se najkasnije u roku od dvije godine od dana potpisivanja ovog Sporazuma.
- (2) U opravdanim slučajevima, ovaj rok za potpisivanje ugovora može se produžiti prije isteka krajnjeg roka na period od najviše tri godine od dana potpisivanja ovog Sporazuma.
- (3) Sva sredstva za koja se ne zaključi ugovor prije isteka krajnjeg roka za potpisivanje ugovora bit će obustavljena.

6 ROK ZA IZVRŠENJE UGOVORA

- (1) Ugovori se moraju izvršiti u roku od najviše dvije godine po isteku krajnjeg roka za potpisivanje ugovora.
- (2) Rok za izvršenje ugovora može se produžiti prije isteka krajnjeg roka u opravdanim slučajevima.

7 ROK ZA OSLOBAĐANJE SREDSTAVA

- (1) Sredstva se moraju osloboditi najkasnije godinu dana po isteku krajnjeg roka za izvršenje ugovora.
- (2) Rok za oslobađanje sredstava može se produžiti prije isteka krajnjeg roka u opravdanim slučajevima.

8 POSTUPANJE SA PRIHODIMA

- (1) Prihodi u svrhe IPA-e obuhvataju prihode koji su ostvareni putem aktivnosti, tokom perioda sufinansiranja, od prodaje, iznajmljivanjem, usluga upisa/honorara, ili druge ekvivalentne prihode osim sljedećeg:
  - (a) prihoda koji su ostvareni putem ekonomskog životnog vijeka sufinansiranih investicija u slučaju investicija u preduzeća;
  - (b) prihoda ostvarenih u okviru mjera finansijskog inženjeringa, uključujući zajednički ulagački kapital i sredstva iz kredita, garancije, lizinga;
  - (c) tamo gdje je primjenjivo, učešća privatnog sektora u sufinansiranju operacija, što će se prikazati uz javno učešće u finansijskim tablicama programa.
- (2) Prihodi iz stava 1 ovog člana predstavljaju dobit koja će se oduzeti od iznosa dozvoljenih rashoda date operacije. Najkasnije na dan zatvaranja programa, odgovarajući dozvoljeni rashodi aktivnosti umanjit će se za ove prihode u potpunosti ili pro-rata, zavisno od toga da li su u toku sufinansirane aktivnosti ostvareni u potpunosti ili samo djelimično.

9 DOZVOLJENI RASHODI

- (1) Rashodi koji budu ostvareni tokom programa iz Aneksa A bit će predmet učešća Evropske unije ukoliko se stvarno ostvare po potpisivanju ugovora i dodjeljivanja sredstava granta za implementaciju tog programa, osim u slučajevima eksplicitno predviđenim u Finansijskoj regulativi.
- (2) Sljedeći rashodi neće biti predmet učešća Evropske unije u sklopu programa iz Aneksa A:
  - (a) porezi, uključujući porez na dodanu vrijednost;
  - (b) carinske i uvozne dažbine, kao i bilo koje druge naknade;
  - (c) nabavka, iznajmljivanje ili lizing zemljišta i postojećih zgrada;
  - (d) novčane kazne, finansijski penali i sudski troškovi;
  - (e) operativni troškovi;
  - (f) polovna oprema;
  - (g) bankarske provizije, troškovi garancije i slične naknade;
  - (h) troškovi konverzije, naknade i gubici po kursnoj razlici u vezi sa bilo kojim euroračunom za pojedinačne komponente, kao i drugi čisto finansijski izdaci;

- (i) učešća u naturi;
  - (j) bilo kakvi troškovi lizinga;
  - (k) troškovi amortizacije;
- (3) Izuzetno od stava 2 ovog člana, Komisija će odlučiti na osnovu svakog pojedinačnog slučaja o tome da li su sljedeći rashodi opravdani:
- (a) operativni troškovi, uključujući troškove iznajmljivanja, koji se isključivo odnose na period sufinansiranja aktivnosti;
  - (b) porez na dodanu vrijednost, ukoliko su ispunjeni sljedeći uvjeti:
    - (i) da se ni u kom slučaju ne mogu vratiti;
    - (ii) da je utvrđeno da će ih snositi krajnji korisnik; i
    - (iii) da su jasno utvrđeni u prijedlogu projekta.
- (4) Troškovi finansirani u sklopu IPA-e neće biti podložni nikakvom drugom finansiranju u okviru budžeta Evropske unije.

10 ČUVANJE DOKUMENATA

- (1) Svi dokumenti koji se odnose na program iz Aneksa A čuvat će se najmanje pet godina od dana kada Evropski parlament odobri oslobađanje sredstava za budžetsku godinu na koju se dokument odnosi.
- (2) U slučaju da program iz Aneksa A nije definitivno završen u roku iz stava 1 ovog člana, dokumenti koji se odnose na njega čuvat će se do kraja godine koja nastupa poslije godine u kojoj je program iz Aneksa A završen.

11 MAPA PUTA ZA DECENTRALIZACIJU BEZ EX-ANTE KONTROLA

- (1) Zemlja korisnica izradit će detaljnu mapu puta sa indikativnim reperima i vremenskim rokovima za postizanje decentralizacije sa *ex ante* kontrolama od strane Komisije. Pored toga, Zemlja korisnica će izraditi indikativnu mapu puta za postizanje decentralizacije bez *ex ante* kontrola od strane Komisije.
- (2) Komisija će nadgledati implementaciju mape puta navedene u stavu 1, i uzet će u obzir rezultate koje u ovom kontekstu postigne zemlja korisnica, naročito u pružanju pomoći. Mapa puta za postizanje decentralizacije bez *ex ante* kontrola može podrazumijevati fazno ukidanje raznih vrsta ex-ante kontrola.
- (3) Zemlja korisnica će redovno informirati Komisiju o napretku ostvarenom u implementaciji mape puta.

12 TUMAČENJE

- (1) Zavisno od svake odredbe ovog Sporazuma koja eventualno govori drugačije, termini koji se koriste u ovom Sporazumu će imati isto značenje koje im se pripisuju u Okvirnoj odredbi o IPA-i i Odredbi o implementaciji IPA-e.
- (2) Zavisno od svake odredbe ovog Sporazuma koja eventualno govori drugačije, upućivanje na ovaj Sporazum će značiti upućivanje na isti Sporazum uz sve njegove povremene izmjene, dopune i zamjene.
- (3) Svako pozivanje na odredbe Vijeća ili Komisije značit će pozivanje na naznačene verzije tih odredbi. Ukoliko bude potrebno, izmjene ovih odredbi bit će unesene u ovaj Sporazum putem amandmana.
- (4) Zaglavlja u ovom Sporazumu nemaju pravni značaj i ne utječu na njegovo tumačenje.

13 DJELIMIČNA NEVALJANOST I SLUČAJNI PROPUSTI

- (1) Ukoliko neka odredba ovog Sporazuma jeste ili postane nevaljana, ili ako ovaj Sporazum sadrži slučajne propuste, to neće utjecati na valjanost ostalih odredbi ovog Sporazuma. Strane će zamijeniti svaku nevaljanu odredbu valjanom odredbom koja će u najvećoj mogućoj mjeri biti u skladu sa ciljem i namjerom nevaljane odredbe.
- (2) Strane će popuniti sve eventualne slučajne propuste odredbom koja najbolje odgovara svrsi i namjeri ovog Sporazuma, u skladu sa Okvirnom odredbom o IPA-i i Odredbom o implementaciji IPA-e.

14 REVIZIJA I AMANDMANI

- (1) Implementacija ovog sporazuma bit će predmet periodične revizije u vrijeme koje odrede Strane.
- (2) Svaki eventualni amandman o kojem se Strane usaglase bit će u pisanoj formi i činit će dio ovog Sporazuma. Takvi amandmani stupit će na snagu na dan koji odrede Strane.

15 PRESTANAK VAŽENJA

- (1) Bez utjecaja na stav 2, ovaj Sporazum će prestati važiti osam godina od dana njegovog potpisivanja. Ovaj prestanak važenja ne isključuje mogućnost da Komisija izvrši finansijske korekcije u skladu sa Članom 56 Odredbe o implementaciji IPA-e.
- (2) Ovaj Sporazum može raskinuti bilo koja od Strana uz pismeno obavještenje drugoj Strani. Ovakav raskid stupa na snagu šest kalendarskih mjeseci nakon dana pismenog obavještenja.

16 PREVAZILAŽENJE RAZLIKA

- (1) Razlike koje nastanu iz tumačenja, aktivnosti i implementacije ovog Sporazuma, na bilo kojem i svim nivoima učešća, rješavat će se sporazumno putem konsultacija između Strana.

- (2) Ukoliko sporazumno rješenje nije moguće, bilo koja Strana može uputiti predmet na arbitražu u skladu sa Opcionim pravilima arbitraže za međunarodne organizacije i države Stalnog arbitražnog suda, koja budu na snazi na dan potpisivanja ovog Sporazuma.
- (3) Jezik arbitražnog postupka je engleski jezik. Autoritet za imenovanje je generalni sekretar Stalnog arbitražnog suda na osnovu dostavljenog pismenog zahtjeva bilo koje od Strana. Odluka arbitražnog sudije je obavezujuća za sve Strane i nema mogućnosti žalbe na ovu odluku.

17 OBAVJEŠTAVANJE

- (1) Sva korespondencija u vezi sa ovim Sporazumom vršit će se u pisanoj formi i na engleskom jeziku. Sva korespondencija mora biti potpisana i mora se dostaviti kao originalni dokument ili putem telefaksa.
- (2) Sva korespondencija u vezi sa ovim Sporazumom mora se dostaviti na sljedeće adrese:

Za Komisiju:

Ms Alexandra Cas Granje
Acting Director
Directorate General for Enlargement
CHAR 05/114
B-1049 Bruxelles

Fax: +32 2 2957502

Za zemlju korisnicu:

g. Dragan Vrankić
Ministar
Ministarstvo finansija i trezora BiH
Trg Bosne i Hercegovine 1
71 000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina
Faks: +387 (0) 33 220 157

18 BROJ ORIGINALA

Ovaj Sporazum je sačinjen u dva primjerka na engleskom jeziku.

19 ANEKSI

Aneksi A i B čine sastavni dio ovog Sporazuma.

20 STUPANJE NA SNAGU

Ovaj Sporazum stupa na snagu sa danom njegovog potpisivanja. U slučaju da ga obje Strane ne potpišu istoga dana, Sporazum stupa na snagu sa danom kada ga potpiše druga po redu od dviju Strana.

Potpisao, za i u ime Bosne i Hercegovine, u Sarajevu, 26. avgust 2010. godine

g. Dragan Vrankić, s.r.

ministar finansija i trezora BiH,

Potpisao, za i u ime Komisije, u Briselu, 02. februar 2010. godine

g-đa Alexandra Cas Granje, s.r.

vršilac dužnosti direktora

**ANEKS A HORIZONTALNI PROGRAM O NUKLEARNOJ SIGURNOSTI
I ZAŠTITI OD RADIJACIJE U OKVIRU KOMPONENTE IPA
ZA POMOĆ U TRANZICIJI I IZGRADNJI INSTITUCIJA ZA
2009. GODINU, USVOJEN ODLUKOM KOMISIJE C(2009)8704
OD 12.11.2009. GODINE**

**ANEKS B OKVIRNI SPORAZUM IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I
EVROPSKE KOMISIJE OD 20.02.2008. GODINE.**

Potvrđujem da ovaj prevod potpuno
odgovara izvorniku koji je sastavljen
na engleskom jeziku.

Br. dnevnika:

Datum:

Mjesto:

ZINAJDA HRVAT

Stalni sudski tumač za engleski jezik.

**ANEKS A: Horizontalni program Nuklearne sigurnosti i zaštite od radijacije u sklopu IPA
komponente Podrška u tranziciji i izgradnji institucija za 2009. godinu¹**

1. IDENTIFIKACIJA

Korisnici	Zapadni Balkan: Albanija, Bosna i Hercegovina, Hrvatska, bivša Jugoslovenska Republika Makedonija, Crna Gora, Srbija, uključujući Kosovo pod UNSCR 1244/99
CRIS broj	2009/021-640
Godina	2009.
Troškovi	8.500.000 eura
Organ zadužen za izvršenje	Evropska komisija u ime Korisnika; Međunarodna agencija za atomsku energiju (IAEA) uz zajedničko upravljanje sa Evropskom komisijom u skladu sa Članom 53d Finansijske regulative i odgovarajućih odredbi Pravila implementacije; Projekat br. 12 će biti implementiran putem administrativnog aranžmana sa Zajedničkim istraživačkim centrom – Institut za energiju (JRC-IE).
Krajnji datum za zaključenje Sporazuma o finansiranju	Najkasnije do 31.12.2010. godine
Krajnji datum za ugovaranje	2 godine po datumu zaključenja Sporazuma o finansiranju. Ovi datumi će se primjenjivati i kada je u pitanju državno sufinansiranje.
Krajnji datumi za izvršenje	2 godine od krajnjeg datuma za ugovaranje. Ovi datumi će se primjenjivati i kada je u pitanju državno sufinansiranje.
Šifra sektora	23064
Budžetske stavke	22.020701 – Regionalni i horizontalni programi
Menadžer za zadatke programa	Jedinica D3 - Regionalni programi DG Proširenje
Menadžer za izvršenje zadataka	Jedinica D3 - Regionalni programi DG Proširenje, IAEA, JRC

¹ Usvajanje Horizontalnog programa nuklearne sigurnosti i zaštite od radijacije u sklopu IPA komponente Podrška u tranziciji i izgradnji institucija za 2009. godinu ne obuhvata pojedinačne pozicije Država članica o statusu Kosova pod regulativom UNSCR 1244/99, a o o čemu će one odlučiti u skladu sa svojom državnom praksom i međunarodnim pravom.

2. PRIORITETNE OSI / (MJERE) / PROJEKTI

2.a Prioritetne osi

IPA horizontalni program Nuklearne sigurnosti i zaštite od radijacije implementira se u kontekstu prioritetne osi pod nazivom „Sposobnost preuzimanja obaveza Članstva i približavanja Evropskim standardima“.

Kako je naznačeno u IPA Višekorisničkom višegodišnjem indikativnom planskom dokumentu (MIPD) 2009-2011², ovaj program rješava i regionalna i horizontalna pitanja. U odlomku 2.3.3.11 Višekorisničkog višegodišnjeg indikativnog planskog dokumenta - *Nuklearna sigurnost i zaštita od radijacije* jasno se navodi da:

- (1) Svi IPA korisnici se suočavaju sa radiološkim pitanjima koja su povezana sa upotrebom radionuklida za industrijske i medicinske primjene;
- (2) Na primjer, upravljanje zapečaćenim radioaktivnim izvorima, koji se demontiraju od radioaktivnih gromobrana, i rukovanje centraliziranim skladištima za odlaganje radioaktivnog otpada ostaju ključno pitanje
- (3) Upravljanje radionuklidima u bolnicama zahtijeva ulaganja i kadrovsku obuku
- (4) Radioaktivno zagađenje okoline osiromašenim uranijumom kao zaostavština iz rata u Bosni i Hercegovini takođe zahtijeva pomoć;
- (5) Doze date pacijentima iz medicinskog izlaganja vrijedne su pomoći u nizu IPA korisnika;
- (6) U Srbiji, rukovanje, obnova i demontiranje reaktora za nuklearna istraživanja predstavlja dodatni izvor rizika od radijacije, što bi zahtijevalo ulaganja, posebno za upravljanje potrošenim nuklearnim gorivom i radioaktivnim otpadom;
- (7) Radiološkim pitanjima u IPA korisnicima treba se posvetiti u cilju konačnog premještanja *acquis*-a u nuklearni domen, uključujući međunarodne konvencije čija je Evropska komisija stranka. Ovo premještanje bi zahtijevalo niz zakonodavnih i regulatornih aktivnosti i utjecalo bi na aktuelnu praksu upravljanja radionuklidima i radioaktivnim materijalima.

Važno je podvući da je povećanje tehničkog kapaciteta nacionalnih regulatora za nuklearnu i sigurnost i zaštitu od radijacije preduvjet za bilo koji vid poboljšanja radiološke situacije na Zapadnom Balkanu. Pored toga, premještanje *acquis*-a Zajednice u nuklearno područje i posebno na zaštitu od radijacije zavisi od postojanja i dobrog funkcioniranja ovih regulatora. Polazeći od činjenice da su u većini zemalja Zapadnog Balkana, regulatori za nuklearnu sigurnost i zaštitu od radijacije još uvijek prilično slabi, u razvoju ili čak nisu još uvijek u potpunosti ni ustanovljeni, kao na Kosovu³, još uvijek ne postoje jasne nacionalne strategije za rješavanje radioloških pitanja. Očekuje se da, zahvaljujući IPA podršci, a posebno zahvaljujući IPA horizontalnim programima o nuklearnoj sigurnosti i zaštiti od radijacije za 2007., 2008. i 2009. godinu, ove strategije mogu se postepeno izraditi u bliskoj budućnosti i, na toj osnovi, mape puta mogu se uspostaviti za potpuno premještanje *acquis*-a Zajednice u domen nacionalnog zakonodavstva i propisa.

Prilično dramatična radiološka situacija koja trenutno vlada u Nuklearnom institutu Vinča u blizini Beograda u Srbiji podstakla je pitanja sigurnosti i bezbjednosti koja se moraju hitno riješiti. Ovo je razlog zbog kojeg Međunarodna zajednica putem IAEA daje doprinos

² C(2009)4518, 16.06.2009.

³ prema UNSCR 1244/99.

finansiranju Programa dekomisije Nuklearnog instituta Vinča (VIND), čiji je cilj poboljšanje rukovanja radioaktivnim otpadom, dekomisija nuklearnih postrojenja i dekontaminacija zaraženih područja na licu mjesta. IPA horizontalni program o nuklearnoj sigurnosti i zaštiti od radijacije ima za cilj učešće u nekim od projekata koji su već identificirani od strane srbijanskih vlasti u saradnji sa IAEA.

Ovaj program je usmjeren ka setu od devet državnih projekata, i dva regionalna projekta, koji pokrivaju prioritete Višekorisničkog MIPD. Pored toga, program uključuje jedan administrativni aranžman sa Zajedničkim istraživačkim centrom - Institut za energiju (Peten), koji bi trebao obezbijediti neophodnu tehničku podršku za DG Proširenje kako bi započeo sa ostvarivanjem, nadzorom i evaluacijom rezultata svih ovih projekata.

2. b Opis projekata grupiranih po prioritetnoj osi

Generalni kontekst

Programiranje IPA projekata na polju nuklearne sigurnosti i zaštite od radijacije počelo je 2007. godine. Program za 2007. godinu sastojao se od šest regionalnih projekata, koji su za cilj imali procjenu trenutne situacije na Zapadnom Balkanu u vezi sa nekolicinom važnih radioloških pitanja, naime: regulatorna infrastruktura, upravljanje zapečaćenim radioaktivnim izvorima, uključujući radioaktivne gromobrane, upravljanje radioaktivnim materijalima koji se javljaju u prirodi (NORM) i tehnološki poboljšanim radioaktivnim materijalima koji se javljaju u prirodi (TENORM), upravljanje radioanuklidima u medicinskim ustanovama, prevencija i borba protiv nezakonske trgovine nuklearnim materijalima i izvorima radijacije, i monitoring radioaktivnosti u okolini. Pored toga, ovaj program je uključivao dva državna projekta u Srbiji, koji za cilj imaju doprinos upravljanju potrošenim nuklearnim gorivom koje sadrži visoko obogaćeni uranijum u Nuklearnom institutu Vinča pored Beograda, i poboljšanje upravljanja radioaktivnim otpadom na licu mjesta.

IPA horizontalni program o Nuklearnoj sigurnosti i zaštiti od radijacije za 2008. godinu nastavio je podržavati poboljšanje radiološke situacije u Nuklearnom institutu Vinča u Srbiji putem šest državnih projekata, koji obuhvataju upravljanje zapečaćenim radioaktivnim izvorima koji su trenutno uskladišteni, dekomisiju zastarjelih i nesigurnih skladišta za radioaktivni otpad, upravljanje kapacitetima za obradu i stvaranje uvjeta za odlaganje radioaktivnog otpada, implementaciju istraživanja radioaktivnosti u Institutu Vinča, poboljšanje infrastrukture za zaštitu od radijacije i osnivanje Jedinice za upravljanje projektom. Pored toga, programirano je sedam drugih projekata nacionalnog obima u drugim zemljama Zapadnog Balkana, koji su za cilj imali da pokriju nekoliko prioritetnih aktivnosti. Oni su se odnosili na osnivanje laboratorije za kalibraciju jonizirane radijacije u Bosni i Hercegovini, upravljanje nezapečaćenim radionuklidima u pet medicinskih ustanova u Bosni i Hercegovini, jačanje tehničkog kapaciteta regulatornog tijela zaduženog za nuklearnu sigurnost u Hrvatskoj, smanjenje medicinskog izlaganja u Hrvatskoj, i uspon Organizacije za tehničku podršku do regulatornog tijela u Crnoj Gori. Ovaj program je okončan putem regionalnog projekta koji ima za cilj poboljšanje tehničkog kapaciteta nuklearnih regulatornih tijela svih Korisnika i ocjenu stepena prijenosa *acquis-a* Zajednice na polju nuklearne sigurnosti i zaštite od zračenja na njihovo državno zakonodavstvo i propise.

IPA horizontalni program o Nuklearnoj sigurnosti i zaštiti od radijacije za 2009. godinu je logični nastavak gore pomenutog programa, sa akcentom na rješavanju radioloških pitanja u Vinči, uključujući upravljanje potrošenim nuklearnim gorivom, kao i rješavanje niza drugih pitanja, tj. upravljanje zapečaćenim radioaktivnim izvorima, dozimetrijska kontrola, smanjenje medicinskog izlaganja, poboljšanje tehničkog kapaciteta organizacija za tehničku podršku državnim regulatornim tijelima, monitoring radioaktivnosti u okolini, i unaprijeđenje Centra za obuku za zaštitu od radijacije.

Program će biti u bliskoj vezi sa IAEA s obzirom da projekti koji će biti implementirani u Vinči proširuju i razvijaju aktivnosti za koje su ova agencija i drugi međunarodni donatori izdvojili sredstva. Kao i u 2008. godini, ovi projekti bi trebali biti implementirani putem zajedničkog upravljanja sa IAEA.

Kao i tokom prethodne dvije godine, IPA horizontalni program o Nuklearnoj sigurnosti i zaštiti od radijacije nastavit će koordinirati svoje aktivnosti u drugim zemljama Zapadnog Balkana sa onim koje provodi IAEA. Ova saradnja će biti ostvarena putem redovnih sastanaka na kojima će se voditi opširne diskusije o prijedlozima IPA i IAEA projekata kako bi se izbjeglo preklapanje.

Ovaj program će, također, uzimati u obzir aktivnosti preduzete u okviru drugih finansijskih instrumenata kojima se obrađuju nuklearna pitanja (tj. Instrument sigurnosne saradnje i Instrument za stabilnost).

Opis projekata

Projekat br. 1: „Poboljšanje zaštite od radijacije i monitoring sigurnosti“ sastoji se od poboljšanja aktuelne tehničke evaluacije uređaja za joniziranu radijaciju koji se koriste u medicinskim centrima i industrijskim kompanijama u Albaniji kako bi se smanjilo profesionalno izlaganje i izlaganje pacijenata. Znatna dio ovog projekta posvećen je izradi strategije za poboljšanje zaštite i sigurnosti od radijacije u okviru medicinskih centara i industrijskih kompanija u Albaniji. Izvjesna oprema bi trebala biti dostavljena Institutu za radijaciju, koji je korisnička organizacija. Očekuje se da će projekat biti zaključen na okruglom stolu koji će okupiti zainteresirane strane iz okvira albanskih organizacija, institucija i kompanija koje su suočene sa pitanjima zaštite od radijacije.

Bit će zaključen jedan servisni i jedan ugovor o nabavci za iznos od 42.000 eura i 68.000 eura ponaosob, nakon tendera koji će biti zasebno pokrenuti u drugom kvartalu 2010. i prvom kvartalu 2011. godine. Dodatni servisni ugovor za utvrđeni iznos od 5.000 eura, koji će u potpunosti finansirati korisnička organizacija, bit će pokrenut u trećem kvartalu 2011. godine.

Projekat br. 2: „Smanjenje medicinskog i profesionalnog izlaganja u mamografiji“ ima za cilj poboljšanje fundamentalnih aspekata mamografske dijagnostike i prakse medicinskih ispitivanja u Bosni i Hercegovini jačanjem tehničkih kapaciteta u dijagnostičkim centrima/centrima za ispitivanje u Bosni i Hercegovini, prvenstveno dva univerzitetska klinička centra u Sarajevu i Banjaluci. Ovaj projekat je u skladu sa *Direktivom vijeća 97/43 EURATOM* i *Evropskim smjernicama za QA (Osiguranje kvaliteta) u ispitivanju i dijagnostici raka dojke*.

Jedan servisni i jedan ugovor o nabavci za iznos od 58.000 eura i 328.000 eura ponaosob bit će zaključeni nakon tendera koji će biti zasebno pokrenuti u drugom kvartalu 2010. i drugom kvartalu 2011. godine.

Projekat br. 3: „Jačanje kapaciteta Centra za obuku za zaštitu od radijacije u Banjaluci“ bi trebao da poboljša tehnički kapacitet radnika u Bosni i Hercegovini koji su izloženi joniziranoj radijaciji definiranjem procedura obuke i licenciranja u skladu sa *Direktivama vijeća 96/29 i 97/43 EURATOM* i *Smjernicama za zaštitu od radijacije 116*. Projekat ima za cilj da poboljša i licencira regionalni centar za obuku u Banjaluci kako bi se izvršila njegova transformacija u nacionalni centar za obuku. Kao rezultat adekvatnog funkcioniranja nacionalnog centra za zaštitu od radijacije u Bosni i Hercegovini, nivo profesionalnog izlaganja bi trebao biti smanjen, i incidenti i nesreće koje uključuju radioaktivne materijale bi se trebali izbjeći.

Jedan servisni i jedan ugovor o nabavci za iznos od 80.000 eura i 200.000 eura ponaosob bit će zaključeni nakon tendera koji će biti zasebno pokrenuti u drugom kvartalu 2010. i četvrtom kvartalu 2010. godine. Jedan ugovor o radovima za utvrđeni iznos od 60.000 eura, koji će u potpunosti finansirati korisnička organizacija, bit će pokrenut u drugom kvartalu 2010. godine.

Projekat br. 4: „Jačanje tehničkih kapaciteta u monitoringu radionuklida u okolini“ doprinijet će da se Bosna i Hercegovina uskladi sa *acquis*-om Zajednice (EURATOM sporazum i EURATOM Direktive Vijeća), koji se odnosi na monitoring radioaktivnosti u okolini. Znatno dio projekta bi trebao da se sastoji od izrade nacrtu za nacionalni monitoring program za radioaktivnost i sprovođenja kampanje za uzimanje uzoraka/kampanje za mjerenje (uključujući mjerenje osiromašenog uranijuma). Trebala bi biti dostavljena oprema za nekoliko instituta u cilju poboljšanja njihovog tehničkog kapaciteta.

Jedan servisni ugovor i jedan ugovor o nabavci za iznos od 135.000 eura i 160.000 eura ponaosob bit će zaključeni nakon tendera koji će biti zasebno pokrenuti u drugom kvartalu 2010. i drugom kvartalu 2011. godine. Jedan ugovor o nabavci za utvrđeni iznos od 55.000 eura, koji će u potpunosti finansirati korisnička organizacija, bit će pokrenut u drugom kvartalu 2011. godine.

Projekat br. 5: „Jačanje zaštite od radijacije i nuklearne sigurnosti putem poboljšanja sposobnosti CETI“ sastoji se od poboljšanja tehničkih sposobnosti Centra za ekotoksikološka istraživanja Crne Gore (CETI), koji čini Organizaciju za tehničku pomoć (TSO) za crnogorsko nuklearno regulatorno tijelo (EPA). Ovo poboljšanje bi trebalo biti usredsređeno na sljedeća glavna područja aktivnosti: monitoring radioaktivnosti u okolini i reagiranje na radiološke/nuklearne krizne situacije, i kontrola izlaganja radnika i javnosti, uključujući pacijente izložene joniziranoj radijaciji. Putem ovog poboljšanja bit će moguće proširiti sertifikaciju/akreditaciju CETI aktivnosti, tako da se u potpunosti pokrije područje zaštite od radijacije i nuklearne sigurnosti, koje je od važnosti za Crnu Goru.

Jedan ugovor o nabavci za iznos od 105.000 eura bit će zaključen nakon tendera koji bi trebao biti pokrenut u drugom kvartalu 2010. godine. Pored toga, u isto vrijeme bit će pokrenut još jedan ugovor o nabavci za iznos od 33.000 eura, koji će u potpunosti finansirati korisnička organizacija.

Projekat br. 6: „Implementacija preporuka istraživanja radioaktivnosti“ je druga faza višegodišnje aktivnosti, čiji je cilj dekontaminacija zagađenih područja i građevina u Nuklearnom institutu Vinča u Srbiji. Važno je navesti da je prva faza ovog istraživanja radioaktivnosti finansirana sredstvima IPA horizontalnog programa o Nuklearnoj sigurnosti i zaštiti od radijacije za 2008. godinu. Druga faza bi trebala da implementira bar dio preporuka faze 1 u vezi sa utvrđivanjem prioritete liste mjesta i zgrada koja bi trebala biti dekontaminirana ili obnovljena.

Projekat će biti implementiran uz zajedničko upravljanje⁴ sa IAEA putem jednog sporazuma o doprinosu sa IAEA za iznos od 300.000 eura, koji će biti zaključen u trećem kvartalu 2010. godine. Ova implementacija će biti u skladu sa uvjetima Okvirnog finansijskog i administrativnog sporazuma (FAFA) između Evropske zajednice i Ujedinjenih nacija, koji je potpisan 29. aprila 2003. godine, a koga je IAEA prihvatila 17. septembra 2004. godine.

Projekat br. 7: „Dekomisija podzemnih rezervoara za tečni transuranijski otpad i pratećih cjevovoda“ dio je aktuelnog VIND programa u Srbiji. Glavni cilj projekta je da okarakterizira, odstrani i procesira tečni transuranijski otpad koji je trenutno uskladišten u podzemnim rezervoarima. Također bi trebao da uključi demontiranje rezervoara i pratećih cjevovoda i upravljanje rezultirajućim radioaktivnim otpadom. Važna komponenta projekta je da osigura pomoć za Nuklearni institut Vinča u vezi sa revizijom izvještaja o analizi sigurnosti, uključujući konceptualni projektni pristup, koji bi trebao biti podnesen nuklearnom regulatornom tijelu u Srbiji prije početka radova. Oporavak okolnih područja, ukoliko je on potreban, uključujući raspored čistih/oslobođenih materijala i stvaranje uvjeta za odlaganje proizvedenog otpada niskog nivoa, čini dio ovog projekta.

---

⁴ Prema Članu 53d Finansijske regulative.

Projekat br. 8: „Dio 2 projekta za prepakiranje i transport potrošenog nuklearnog goriva“ sastojat će se od osiguranja dodatne podrške za VIND program u Srbiji za pripremu i transport potrošenog nuklearnog goriva koje sadrži visoko obogaćeni uranijum, koje je trenutno uskladišteno u Nuklearnom institutu Vinča, u Rusku Federaciju. Zahvaljujući ovoj podršci, sve aktivnosti u vezi sa vraćanjem potrošenog nuklearnog goriva u zemlju porijekla, Rusku Federaciju, bit će finansirane od strane nekoliko međunarodnih donatora, uključujući Evropske zajednice i Srbiju (ukupni troškovi „Programa vraćanja potrošenog nuklearnog goriva u zemlju porijekla, Rusku Federaciju“ iznose oko 36.000.000 eura).

Projekat br. 9: „Jedinica za upravljanje projektom za podržane projekte EU“ je projekat podrške za sedam projekata finansiranih od strane EU, koji su već programirani u sklopu IPA 2007 i 2008 u Nuklearnom institutu Vinča i za tri dodatna, koji će biti finansirani u sklopu IPA 2009. Ima za cilj da osigura dodatnu podršku za IPA projekat za 2008. godinu na istu temu. Putem ovog projekta bit će data pomoć u planiranju svakog projekta i aktivnosti; razvoju i održavanju projektnih rasporeda, uključujući raspored svake aktivnosti i ulaganja sredstava kako bi se osigurao pravovremen završetak i uspješno dostizanje općih ciljeva i ciljeva performanse.

Projekti br. 7, br. 8 i br. 9 bit će implementirani uz zajedničko upravljanje sa IAEA⁵ putem sporazuma o doprinosu sa IAEA za ukupan iznos od 4.700.000 eura (projekat br. 7 – 1.000.000 eura, projekat br. 8 – 3.300.000 eura i projekat br. 9 – 400.000 eura, ponaosob).

Sporazum o doprinosu, koji obuhvata projekte 7, 8 i 9, trebao bi biti zaključen u drugom kvartalu 2010. godine, u skladu sa uvjetima Okvirnog finansijskog i administrativnog sporazuma (FAFA) između Evropske zajednice i Ujedinjenih nacija, koji je potpisan 29. aprila 2003. godine, a koji je IAEA prihvatila 17. septembra 2004. godine.

Uzimajući u obzir značajne aktivnosti tehničke pomoći koje implementira i koordinira IAEA u Nuklearnom institutu Vinča, u okviru projekata br. 6, br. 7, br. 8 i br. 9, smatra se da je od važnosti da se ti projekti implementiraju u zajedničkom upravljanju sa ovom Agencijom. Na ovaj način će se izbjeći preklapanje tehničke pomoći, te može doći do razvoja sinergije.

Projekat br. 10: „Upravljanje zapečaćenim radioaktivnim izvorima, uključujući radioaktivne gromobrane“ je regionalni projekat koji pokriva bivšu Jugoslovensku Republiku Makedoniju, Crnu Goru i Kosovo. Njegov primarni cilj je da identificira mjesta gdje su pohranjeni zapečaćeni radioaktivni izvori (ili instalirani u slučaju radioaktivnih gromobrana) i da pripremi detaljan plan za njihovo buduće otklanjanje, transport, demontiranje (u slučaju radioaktivnih gromobrana), obradu, uvjetovanje i skladištenje, u skladu sa *acquis*-om Zajednice i najboljim praksama EU. Drugi dio projekta će se sastojati od implementacije plana. S obzirom da projekat zahtijeva dostupnost postrojenja za obradu i skladištenje radioaktivnog otpada, radna komponenta projekta ograničena je na bivšu Jugoslovensku Republiku Makedoniju i Crnu Goru. Za Kosovo, projekat će se sastojati od izgradnje odgovarajućeg postrojenja koje će na kraju obaviti ove operacije. Uzimajući u obzir činjenicu da bi detaljan plan trebao uključiti izvještaj o sigurnosti, koji bi trebao biti odobren od strane regulatornih tijela, projekat, također, uključuje komponentu regulatorne pomoći.

Jedan servisni ugovor, jedan ugovor o radovima i jedan ugovor o nabavci za iznos od 350.000 eura, 900.000 eura i 100.000 eura ponaosob, bit će zaključeni nakon tendera koji će biti zasebno pokrenuti u prvom kvartalu 2010. godine, prvom kvartalu 2010. godine i drugom kvartalu 2010. godine. Supervizija radne komponente projekta čini dio servisnog ugovora.

Projekat br. 11: „Jačanje sistema dozimetrijske kontrole za profesionalno izložene radnike i pacijente“ je regionalni projekat, koji pokriva Bosnu i Hercegovinu i Kosovo. Svrha projekta je

---

⁵ Pogledati fusnotu br. 4.

da poboljša dozimetrijsku kontrolu pacijenata i radnika izloženih joniziranoj radijaciji u medicinskim i drugim ustanovama u Bosni i Hercegovini i na Kosovu, putem:

- Poboljšanja tehničkog kapaciteta u okviru dva instituta za javno zdravlje u Bosni i Hercegovini (Sarajevo i Banjaluka), kao i Instituta za profesionalnu medicinu na Kosovu (Obilić);
- Pomoći u utvrđivanju odgovarajućih procedura, formiranju baza podataka, procjeni izlaganja i razvoju QA/QC u dozimetrijskim servisima;
- Dopremanja i instalacije dozimetrijske opreme;
- Obuke kadra uključenog u projekat putem državnih i međunarodnih kurseva, stipendija, naučnih posjeta i pomoći eksperata.

Jedan servisni ugovor i jedan ugovor o nabavci za iznos od 250.000 eura i 410.000 eura ponaosob bit će zaključeni nakon tendera koji će biti pokrenuti zasebno u prvom kvartalu 2010. godine i prvom kvartalu 2011. godine.

Projekat br. 12: „Tehnička podrška za IPA horizontalni program o nuklearnoj sigurnosti i zaštiti od radijacije“ trebala bi omogućiti da DG Proširenje bolje upravlja svim projektima koje finansira IPA, zahvaljujući tehničkoj ekspertizi Zajedničkog istraživačkog centra - Institut za energiju (JRC-IE) u Petenu. Ova podrška bit će najvećim dijelom koncentrirana na pripremu ili reviziju nadležnosti nuklearnih projekata, učešće u evaluaciji tenderskih komisija, početak implementacije, napredovanje i zaključenje sastanaka tokom implementacije projekta i evaluacije postignutih rezultata. Također će uključivati verifikaciju zahtjeva za isplatu koje DG Proširenje redovno dobija od Korisnika Phare/IPA nuklearnih projekata.

Administrativni aranžman za iznos od 314.000 eura bit će zaključen sa JRC-IE u prvom kvartalu 2010. godine.

2. c Pregled prethodno dodijeljene i aktuelne pomoći uključujući i izvučene pouke

Tokom perioda od 2001. do 2006. godine, nuklearne aktivnosti vođene u okviru Phare programa nuklearne sigurnosti bile su usmjerene na niz radioloških pitanja koja su slična onim razmatranim za Zapadni Balkan, tj. regulatorna podrška, upravljanje zapečaćenim radioaktivnim izvorima, zaštita od radijacije, upravljanje radioaktivnim otpadom, dekomisija nuklearnih instalacija, i pripremljenost an hitne slučajeve. Većina ovih projekata implementirana je u skladu sa Decentraliziranim sistemom implementacije. U znatnoj mjeri su poboljšali radiološku situaciju u Centralnoj Evropi i istočnim zemljama, koja je postala slična onoj koja postoji u starijim zemljama članicama EU. Glavne pouke su vezane za tehničku kompleksnost projekata, koje su, uopćeno gledajući, zahtijevali više vremena nego što je očekivano za pripremu i finalizaciju vezanih tenderskih dosijea. U nekim slučajevima, krajnji rokovi za ugovaranje ne mogu se ispoštovati usljed nedostatka tehničke ekspertize iz samih korisničkih organizacija. Također, Delegacije Evropske komisije nisu uvijek posjedovale odgovarajuće tehničko iskustvo kako bi na adekvatan način pratile implementaciju projekata. Kao rezultat, DG Proširenje obično ne dobija nikakav tehnički feed-back koji bi mogao da utječe na nove programske aktivnosti. S obzirom da većina nuklearnih projekata koje finansira IPA podliježe centraliziranom upravljanju, očekuje se da će se ova situacija poboljšati u bliskoj budućnosti, zahvaljujući posebno tehničkoj podršci koju u DG Proširenju donose nuklearni eksperti JRC-IE.

Implementacija nuklearnih projekata koje finansira IPA, a koji su programirani u 2007. godini, počela je krajem 2008. ili početkom 2009. godine. U slučaju Bosne i Hercegovine, Kosova, Srbije i u manjoj mjeri Crna Gora, njihova implementacija je trenutno usporena zbog kasne uspostave nacionalnog nuklearnog regulatornog tijela, koje predstavlja preduvjet za bilo koji vid poboljšanja sigurnosti i bezbjednosti u nuklearnom sektoru. Najnovije informacije su prilično optimistične i većina ovih Korisnika bi trebala imati potpuno funkcionalne vlasti za nuklearnu sigurnost do kraja 2009. godine.

Do sada, IAEA podrška za VIND program u Srbiji pokazala se veoma uspješnom. Izgrađen je niz postrojenja na licu mjesta, uključujući skladišta za radioaktivni otpad. Postrojenje za obradu i stvaranje uvjeta za odlaganje otpada trebalo bi biti u potpunosti funkcionalno do kraja 2009. godine. Sva nuklearna postrojenja su ograđena i osigurana. Servis za zaštitu od radijacije je stavljen u funkciju. Međutim, iskustva iz proteklih pet godina pokazala su da svi projekti moraju biti pažljivo kontrolirani. Zbog toga se uspostava Jedinice za upravljanje projektom na licu mjesta u Vinči smatra ključnim pitanjem za uspješnu implementaciju znatnog broja projekata, koji dobijaju podršku međunarodnih donatora, uključujući Evropske zajednice.

Kada su u pitanju svi nuklearni projekti u Vinči, sastanci koordinatora se održavaju u Beču u prostorijama IAEA, dva ili tri puta godišnje. Pored toga, Nuklearni institut Vinča i IAEA za usluge Komisije najmanje dva puta godišnje organiziraju monitoring misije na licu mjesta u Vinči.

IAEA koordinira cijeli VIND program i dobija finansijske doprinose i donacije iz niza zemalja (npr. SAD, Češka Republika), kao i iz IPA-e.

Koherentnost pristupa sa Institutom za saradnju u vezi sa pitanjima nuklearne sigurnosti (INSC) osiguran je putem bliskih kontakata i razmjene informacija sa članovima INSC Komiteta.

2. d Horizontalna pitanja

Implementacija projekata br. od 1 do 12 značajno će doprinijeti poboljšanju zaštite čovjeka i životne sredine od jonizirane radijacije u zemljama Zapadnog Balkana. Oni će također doprinijeti smanjenju izlaganja joniziranoj radijaciji za pacijente i radnike u medicinskim ustanovama. Kao opće pravilo, poboljšanje tehničkog kapaciteta organa za nuklearnu sigurnost može imati samo pozitivan utjecaj na monitoring radioaktivnosti i kontrolu radioaktivnih materijala na području Zapadnog Balkana.

2. e Uvjeti

Implementacija projekata br. 2, 3, 4, 6, 7, 10 i 11 u okviru ovog programa obuhvata sljedeće preduvjete:

- Nacionalna regulatorna tijela na polju nuklearne sigurnosti i zaštite od radijacije ustanovljena su u skladu sa zakonom i djeluju u toku pokretanja projekta (objavljivanje izvještaja o nabavci). Važno je naglasiti da ovaj uvjet, koji je korišten tokom prošlih IPA aktivnosti programiranja, sve manje predstavlja izvor zabrinutosti. Sa izuzetkom Kosova, sve zemlje Zapadnog Balkana su sada u skladu sa zakonom uspostavile nuklearna regulatorna tijela. U principu, ovo bi, također, trebao biti slučaj do kraja 2009. godine kada je u pitanju Kosovo.

2. f Mjerila (referentne tačke)

	2010.		2011. (kumulativno)	
	EU	NF*	EU	NF*
Sporazumi o doprinosu sa IAEA	2	-	2	-
Broj pokrenutih tendera	10	1	14	3
Administrati	1		1	

vni aranžman sa JRC-IE (Peten)				
Stopa ugovaranja (%)	77	33	100	100

* u slučaju paralelnog državnog sufinansiranja

3.1.3. Tabela u kojoj se sumira IPA podrška u skladu sa usvojenim načinom upravljanja

Prioritetna os 3	Sposobnost preuzimanja obaveza Članstva i približavanja Evropskim standardima												
	Izgradnja institucija (IB)					Ulaganje (INV)					Ukupno doprinos IPA Zajednice		
	Ukupni javni troškovi	Doprinos IPA Zajednice	Državni javni doprinos*	Ukupni javni troškovi	Doprinos IPA Zajednice	Državni javni doprinos	Ukupno (IB + INV)						
EUR (a)=(b)+(c)	EUR (b) % ⁽¹⁾	EUR (c) % ⁽¹⁾	EUR (d)=(e)+(f) % ⁽¹⁾	EUR (e) % ⁽¹⁾	EUR (f) % ⁽¹⁾	EUR (g)=(a)+(d) % ⁽²⁾							
Centralizirano upravljanje	1 234 000	1 229 000	99	5 000	1	2 654 000	2 271 000	86	383 000	14	3 888 000	3 500 000	41
Zajedničko upravljanje	400 000	400 000	100	-	-	4 600 000	4 600 000	100	-	-	5 000 000	5 000 000	59
UKUPNO	1 634 000	1 629 000	99	5 000	1	7 254 000	6 871 000	95	383 000	5	8 888 000	8 500 000	100

(1) Iskazano u % ukupnog troška IB ili INV (kolona (a) ili (d)).

(2) Samo redovi prioritetne osi. Iskazano u % ukupnog iznosa za kolonu (h). Pokazuje relativnu težinu načina upravljanja sa referencom na ukupni doprinos IPA Zajednice od ukupnog FP.

3.2 Principi sufinansiranja koji se primjenjuju na projekte koji se finansiraju u okviru programa

Za projekte koji će biti implementirani putem centraliziranog upravljanja (projekti br. 1, 2, 3, 4, 5, 10, 11 i 12), doprinos Zajednice predstavlja 90% ukupnog budžeta dodijeljenog za ovaj dio programa. On je obračunat u odnosu na prihvatljive rashode, koji se zasnivaju na ukupnim rashodima. Koristit će se paralelno sufinansiranje. Zahtjevi za sufinansiranje za IB i INV na nivou projekta usklađeni su sa projektima br. 1, 2, 3, 4, 5, i 11. Nije planirano sufinansiranje za projekat br. 10, koji predstavlja regionalni projekat. Projekat br. 12 odnosi se na administrativni aranžman sa Zajedničkim istraživačkim centrom. Ova aktivnost ne zahtijeva sufinansiranje.

Za projekte koji će se implementirati putem zajedničkog upravljanja sa Međunarodnom agencijom za atomsku energiju (projekti br. 6, 7, 8 i 9), doprinos Zajednice čini 100% ukupnog budžeta dodijeljenog za ovaj dio programa. On je obračunat u odnosu na prihvatljive rashode, koji se zasnivaju na ukupnim rashodima.

Međutim, svi projekti koji bi trebali biti implementirani uz zajedničko upravljanje sa IAEA, podržavaju VIND program u Nuklearnom institutu Vinča u blizini Beograda u Srbiji. Na nivou cijelog programa osigurano je zajedničko sufinansiranje od strane međunarodnih donatora, a doprinos same Srbije i IPA doprinos (oko 7.8 miliona eura) čine samo mali dio ukupnih rashoda (oko 36 miliona eura).

4. IMPLEMENTACIONI ARANŽMANI

4.1 Metod implementacije

Za projekte br. 1, 2, 3, 4, 5, 10, 11 i 12, program će biti implementiran na centraliziranoj osnovi od strane Evropske komisije, u skladu sa Članom 53a Finansijske regulative⁶ i odgovarajućih odredbi Pravila implementacije⁷. Posebno, projekat br. 12 će biti implementiran putem administrativnog aranžmana sa Zajedničkim istraživačkim centrom.

Za projekte br. 6, 7, 8 i 9, program će biti implementiran od strane Evropske komisije uz zajedničko upravljanje sa Međunarodnom agencijom za atomsku energiju, slijedeći Član 53d Finansijske regulative i odgovarajuće odredbe Pravila implementacije. U ovom cilju, Komisija i IAEA će zaključiti dva Sporazuma o doprinosu (jedan za projekat br. 6 i drugi za projekte br. 7, 8 i 9), u skladu sa Okvirnim finansijskim i administrativnim sporazumom (FAFA).

4.2 Opća pravila za nabavku i procedure dodjele grantova

Za projekte br. 1, 2, 3, 4, 5, 10 i 11 nabavka će slijediti odredbe II dijela, Naslov IV Finansijske regulative i II dijela, Naslov III, Poglavlje 3 Pravila implementacije, kao i kao i pravila i procedure za servisne ugovore, ugovore o nabavkama i ugovore o radovima, koji se finansiraju iz općeg budžeta Evropskih zajednica u cilju saradnje sa trećim zemljama, a koje je Komisija usvojila 24. maja 2007. godine (C(2007)2034).

Komisija će također koristiti proceduralne smjernice i standardne predloške i modele koji olakšavaju primjenu prethodno navedenih pravila koja su data u „Praktičnom vodiču kroz procedure ugovaranja za eksterne aktivnosti EK“ („Praktični vodič“), koji je objavljen na web stranici EuropeAid⁸ na datum iniciranja procedure nabavke ili dodjele granta.

⁶ Pravilo 1605/2002 (OJ L 248, 16.9.2002, p.1).

⁷ Pravilo 2342/2002 (OJ L 357, 31.12.2002, p. 1).

⁸ http://ec.europa.eu/europeaid/work/procedures/implementation/practical_guide/index_en.htm

Za projekte br. 6, 7, 8 i 9, Opća pravila za procedure nabavke ili dodjele granta bit će definirana u okviru Sporazuma o doprinosu između Komisije i IAEA, na osnovu koga će biti implementiran takav program/aktivnost.

5. PRAĆENJE I EVALUACIJA

5.1 Praćenje (monitoring)

Komisija može preduzeti bilo koje aktivnosti ukoliko ih smatra neophodnim za praćenje programa i za projekte u sklopu zajedničkog upravljanja sa IAEA, ove aktivnosti mogu da se sprovedu u saradnji sa IAEA.

5.2 Evaluacija

Programi bi trebali biti predmet *ex ante* evaluacija, kao i prijelaznih, kada je to primjenljivo, *ex post* evaluacija u skladu sa Članovima 57 i 82 IPA Pravila implementacije⁹, sa ciljem unaprijeđenja kvaliteta, učinkovitosti i konzistentnosti pomoći iz fondova Zajednice, te strategije i implementacije programa.

Rezultati *ex ante* i prijelazne evaluacije trebaju se uzimati u obzir u ciklusu planiranja i implementacije.

Komisija također može provesti strateške evaluacije.

6. REVIZIJA, FINANSIJSKA KONTROLA I MJERE PROTIV PREVARE

Računi i operacije svih strana uključenih u implementaciju ovog programa, kao i svih ugovora i sporazuma na osnovu kojih se implementira ovaj program, podliježu, s jedne strane, nadzoru i finansijskoj kontroli od strane Komisije (uključujući Evropski ured za borbu protiv prevara), koji mogu vršiti provjere po sopstvenom nahođenju, bilo sami ili putem spoljnih revizora i, s druge strane, revizijama od strane Evropskog suda revizora. Ovo uključuje mjere poput *ex ante* potvrde tendera i ugovaranja koje je provela Delegacija u državi korisnici.

Da bi se osigurala efikasna zaštita finansijskih interesa Zajednice, Komisija (uključujući Evropski ured za borbu protiv prevara) može izvršiti provjere na licu mjesta i inspekcije u skladu sa procedurama predviđenim u Regulativi Vijeća (EC, Euratom) 2185/96¹⁰.

Kontrole i revizije koje su prethodno opisane primjenjive su na sve ugovarače, podugovarače i korisnike grantova koji su primili sredstva Zajednice.

7. NEZNATNA PRERASPODJELA SREDSTAVA

Službenik ovlašten od strane delegacije (AOD), ili službenik ovlašten od strane poddelegacije (AOSD), u skladu sa dodjelom ovlaštenja koja su mu povjerena od strane AOD, te u skladu sa principima razumnog finansijskog upravljanja, može da izvrši neznatnu preraspodjelu sredstava bez potrebe za mijenjanjem odluke o finansiranju. U ovom kontekstu, kumulativne preraspodjele koje ne premašuju 20% ukupnog iznosa dodijeljenog za realizaciju programa, čiji je limit 4 miliona eura, neće biti od značaja, s obzirom da ne utječu na prirodu i ciljeve programa. IPA Komitet će biti informiran o pomenutoj preraspodjeli sredstava.

8. OGRANIČENE IZMJENE U IMPLEMENTACIJI PROGRAMA

Ograničene izmjene u implementaciji programa koje utječu na osnovne elemente koji su navedeni u Članu 90 Pravila implementacije Finansijske regulative, koje su indikativne

⁹ Regulativa komisije (EC) br. 718/2007 od 12. juna 2007. godine (OJ L 170, 29.6.2007, str. 1).

¹⁰ OJ L 292, 15.11.1996, str. 2.

- prirode¹¹, mogu se preduzeti od strane službenika ovlaštenog od strane delegacije (AOD), ili
- službenika ovlaštenog od strane poddelegacije (AOSD), u skladu sa dodjelom ovlaštenja koja
  - su mu povjerena od strane AOD, u skladu sa principima razumnog finansijskog upravljanja,
  - bez potrebe za mijenjanjem odluke o finansiranju.

Potvrđujem da ovaj prevod potpuno odgovara izvorniku koji je sastavljen na engleskom jeziku.

Br. dnevnika:

Datum:

Mjesto:

ZINAJDA HRVAT

Stalni sudski tumač za engleski jezik.

---

¹¹

Ovi suštinski elementi indikativne prirode su, za grantove, indikativni iznos poziva za prijedloge i, za nabavke, indikativni broj i vrsta predviđenih ugovora i indikativni vremenski okvir za pokretanje postupaka nabavke.